

ARBEIDSBESKRIVELSE
Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, NMBU

Metodenavn: Partikkelanalyse

BIOVIT-nr.: Arb1016

---

1. Innledning

MALVERN MASTERSIZER 2000 Version 5.22

Brukes til analysering av partikkelstørrelser i et materiale og spredningen av forskjellige størrelser i en prøve.

2. Reagenser

Ro-vann - vannet brukes for å spre materialet.

3. Risikovurdering: Ingen risiko

4. Utstyr

MALVERN MASTERSIZER 2000

5 Prøvemateriale

Krav til prøven; Partikkelstørrelsen må ikke overstige 2 mm i diameter.

Det skilles det mellom tørre prøver og våte prøver. For tørre prøver skilles det mellom pellets og malte prøver. Pellets må løses opp i Ro-vann en stund på forhånd. Hardheten avgjør tida, kan ta opptil to timer.

4. Arbeidsbeskrivelse

Partikkelanalysatoren;

Åpne vannkranen (som også stenges ved avsluttet arbeid), deretter startes både Sizer og Hydro. Instrumentene trenger ca. 15 minutter på oppvarming.

Kople til PC.

Trykk på Mastersizer-ikonet og velg **Configure - Accessories – Empty** for å sikre at ikke restvann er til stede. Husk **Drain Valve** etterpå, dette stenger ventilen. **Close Accessories!**

Fyll RO-vann i karet på Hydro – viktig at vannet dekker nederste del av den hvite staven i karet – omtrent opp til avløpshullet, da er det ca **800 ml** vann i karet.

For å lage selve kjøreprogrammet til prøvene;

Gå inn på rullegardinen til **File – New** (gi navn)

Configure – New SOP

New SOP Creation Wizard

Neste

Sampler Selection – Hydro 2000G (A)

Neste

BIOVIT/NMBU						ARB
Utarbeidet Kari Norberg	Godkjent Hanne Kolsrud Hustoft	Gjelder fra 18.12.2012	Revisjon 07.2019	Erstatter 18.12.20 12	Dokumentnavn ettusenogseksten 00/00x	Side 1-4

Material – **Default** – **Water** (gå inn på **Materials** og spesifisere hvis man kjenner brytningsindeksen på prøvematerialet. **Default** kan brukes for prøver hvor partikkelstørrelsen over 50 µm-vanlig)

Neste

Labels – gjør intet

Neste

Report/Saving – gjør intet

Neste

Measurement – **Measurement time: 10 – 12 sekunder** – **Background time: ca. 5 sekunder** (man kan også sette på alarm for varsling av for store/små partikkelstørrelser samt alarm som gir beskjed om urenheter i materialet)

Neste

Sampler Settings – **Pump speed: ca. 1500 RPM** (max. 2000) – **Stirrer speed: ca. 600 RPM** (store/tettere materiale krever høyere RPM på begge).

(**Ultrasonics**) (det er en fordel å kjøre ultralyd der hvor partiklene i et materiale kan klebe seg)

Premeasurement period (skal hakes av), **ca. 10 sekunder** - **Tip displacement: ca. 50 %** - **(Tank Fill) Manual** (hakes av)

Neste

Measurement Cycles – **Aliquots: 1** – **Measurements: 3** – **Delay: 30 sekunder** (avhengig av om man er interessert i å undersøke partikkel-svelling/-løselighet og lignende) **Create Average Result** (hakes av) – **(Cleaning) After each aliquot** (hakes av) – **Flush cycles: 1** (1 cycle betyr tre vaskeomganger) – **Automatic** (hakes av) – **Full wash** (hakes av)

Neste

Quantities – gjør intet

Neste

Finished SOP Creation

Fullfør (gi SOP'en samme navn som File - New)

(Et tips hele veien er å støtte seg til "advice")

Analyse av prøve;

Measure – **start SOP** - åpne fila, eller hent den ut under Measure. Kjør programmet uten å ha noe av prøvematerialet i.

Laserintensiteten skal ligge på ca. 70 %. Light energy bør ligge på under 40 - dette sees som en blå søyle opp i det røde-grønne-røde området.

I **Documentation** kan man legge inn nærmere identifikasjon og lignende om man vil.

Trykk ok.

Legg i prøvematerialet: ha oppi så mye av materialet at blå søyle blir værende i grønt område – så trykk "START."

Les beskjeder i det gule feltet.

Angående prøvematerialet så skiller man mellom tørre prøver og våte prøver og pellets og malt form – når det gjelder tørre prøver. Pellets må løses opp i Ro-vann en stund på forhånd. Hardheten avgjør tida, kan ta opp til to timer.

BIOVIT/NMBU						ARB
Utarbeidet Kari Norberg	Godkjent Hanne Kolsrud Hustoft	Gjelder fra 18.12.2012	Revisjon 07.2019	Erstatter 18.12.20 12	Dokumentnavn ettusenogseksten 00/00x	Side 2-4

For hver ny prøve tømmes vanntanken automatisk og vaskes, spyl også tanken manuelt med RO-vann. Man må selv inn i den avsluttende fasen og tømme tanken - **Configure - Accessories – Empty**. Nytt RO-vann fylles på (husk å lukke ventilen først – Drain Valve).

Gå nå inn på **Result Analysis**.

Marker nå det man vil ha ut som kurve (én eller alle prøveavlesingene eller bare gjennomsnittet).

Langs x-aksen har er partikkelstørrelse (oppgitt i µm) og langs y-aksen volum (oppgitt som prosent av partikler i en viss størrelse).

Til info:

Se **Result analysis** og **Difference** (høyre-klikk)

Report Designer (marker og dra over hele sida)

Configure-data-export-template (add alle forskjellige data)

Ved feil høyre-klikk på **Sample name**

Se på **Program-extract SOP**

Obscuration bestemmer hvor mye materiale som trengs for en analyse – her brukes et område mellom 5 og 20 (jo grovere materiale desto høyere verdi).

.....

RENGJØRING AV GLASS;

Skrut ut rammene og trykk glassa ut. Rengjøres i Zalo-vann og tørkes med Kleenex – **uten** balsam. Når glassene skal på plass igjen så merk deg at glassene er skråskårne. Legg glassene ned i ramma med *den største diameteren* **red** ! Trykk o-ringen på plass.

Ved OVERFØRING AV DATA/GRAFER/TABELLER til Excel

Velg "New Template"

Velg samme navn som fila

Edit

.....

Flytte "Graph" og "Table" over til Excel;

- Marker hva som skal kopieres
- Inn på "Result Analysis"
- Edit
- Copy graph/table
- Lim inn i Excel

BIOVIT/NMBU						ARB
Utarbeidet Kari Norberg	Godkjent Hanne Kolsrud Hustoft	Gjelder fra 18.12.2012	Revisjon 07.2019	Erstatter 18.12.20 12	Dokumentnavn ettusenogseksten 00/00x	Side 3-4

BIOVIT/NMBU						ARB
Utarbeidet Kari Norberg	Godkjent Hanne Kolsrud Hustoft	Gjelder fra 18.12.2012	Revisjon 07.2019	Erstatter 18.12.20 12	Dokumentnavn ettusenogseksten 00/00x	Side 4-4